

Ochrona własności intelektualnej

Odpowiedzialność karna

+ podstawowe zagadnienia prawa karnego - podstawy odpowiedzialności

PODZIAŁ Z UWAGI NA TYPY PRZESTĘPSTW

- typ podstawowy
- typ kwalifikowany
- typ uprzywilejowany

PODMIOT CZYNU - PRZESTĘPSTWA INDYWIDUALNE I POWSZECHNE

- **Przestępstwa powszechne: „Kto (...)” - czyli każdy komu można przypisać winę**

**wszystkie czyny zabronione z ustawy o prawie autorskim (...)
to przestępstwa powszechne**

- Przestępstwa indywidualne - właściwe (cecha podmiotu decyduje o bycie danego czynu zabronionego), niewłaściwe (cecha podmiotu decyduje o jego typie kwalifikowanym lub uprzywilejowanym)

STRUKTURA PRZESTĘPSTWA

- Ustawowe znamiona czynu zabronionego - „cechy zdarzenia, które muszą być udowodnione w postępowaniu karnym, aby można było stwierdzić, że ktoś dopuścił się przestępstwa. Cechy te dotyczyć mogą zachowania się zewnętrznego sprawcy, skutku i okoliczności tego zachowania się, osoby sprawcy oraz jego stosunku psychicznego do zdarzenia” (*l. Andrejew, Polskie prawo karne, Warszawa 1978 r., s. 107*)
- Ustawowe znamiona przestępstwa spełniają funkcję gwarancyjną przed dowolnością w ściganiu i karaniu

- Podmiot przestępstwa - znamiona określające warunki, którym powinien odpowiadać człowiek, aby mógł ponosić odpowiedzialność karną na warunkach określonych w kk
- Strona podmiotowa - znamiona opisujące stosunek psychiczny sprawcy do zachowania się zewnętrznego, skutku i okoliczności
- Przedmiot ochrony - znamiona opisujące dobro, któremu dany czyn wyrządza szkodę albo naraża na niebezpieczeństwo
- Strona przedmiotowa - znamiona opisujące przestępstwo pod kątem zachowania zewnętrznego, często skutku tego zachowania, a niekiedy jego okoliczności

PODMIOT PRZESTĘPSTWA

- Sprawca czynu zabronionego popełnionego przed ukończeniem 17 lat nie ponosi w zasadzie odpowiedzialności karnej - granica wieku określona w art. 10 § 1 kk
- Postępowanie z nieletnimi reguluje ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich. Celem stosowanych na gruncie tej ustawy środków jest oddziaływanie wychowawcze na nieletniego, nie zaś represja.

- WYJĄTKI OD BRAKU ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ NIELETNIEGO:
- nieletni w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu zabronionego musi mieć już ukończone 15 lat;
- zarzucany nieletniemu czyn zabroniony musi spełniać znamiona jednego z wymienionych w art. 10 § 2 przestępstw;
- okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste mają przemawiać za pociągnięciem nieletniego do odpowiedzialności karnej.

- ZASADY WYMIARU KARY WOBEC NIELETNIEGO:

- Wymierzając karę nieletniemu albo młodocianemu, sąd kieruje się przede wszystkim tym, aby sprawcę wychować

- Wobec sprawcy, który w czasie popełnienia przestępstwa nie ukończył 18 lat, nie orzeka się kary dożywotniego pozbawienia wolności

- Kara w stosunku do nieletniego nie może przekroczyć dwóch trzecich górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za przypisane sprawcy przestępstwo; sąd może zastosować także nadzwyczajne złagodzenie kary

- W stosunku do sprawcy, który popełnił występki po ukończeniu lat 17, lecz przed ukończeniem lat 18, sąd zamiast kary stosuje środki wychowawcze, lecznicze albo poprawcze przewidziane dla nieletnich, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają

STRONA PODMIOTOWA PRZESTĘPSTWA

- Czyn zabroniony popełniony jest umyślnie, jeżeli sprawca ma zamiar jego popełnienia, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi (art. 9 § 1 kk)
- Zamiar bezpośredni a zamiar ewentualny

- Czyn zabroniony popełniony jest nieumyślnie, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia go jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć (art. 9 § 2 kk)
- Nieumyślność - lekkomyślność a niedbalstwo
- Wina mieszana - art. 9 § 3 kk

PIRACTWO

wytwarzanie i rozpowszechnianie produktów z naruszeniem praw własności intelektualnej (praw autorskich, pokrewnych, patentu, znaku towarowego, wzoru użytkowego)

w sferze własności intelektualnej:

za piractwo uważa się również bezprawne przechwytywanie: nadań radiowych, telewizyjnych oraz wszelkich innych usług świadczonych w społeczeństwie informacyjnym

What is Intellectual Property Crime?

Intellectual Property Rights (IPR)

Industrial property

- inventions (patents)
- trademarks
- industrial designs
- geographical indications of origin
- plant variety rights

Copyright

- literary and artistic works
- performing artists in their performances
- producers of phonograms in their recordings
- broadcasters in their radio and television programmes

Intellectual Property Crime
is any breach of intellectual property rights

Counterfeiting

The manufacture, importation, distribution and sale of goods which falsely carry the trade mark of a genuine brand without permission and for gain or loss to another

Piracy

An unauthorised copying, use, reproduction, distribution of materials protected by intellectual property rights

Intellectual property crime in numbers

2.5% of world trade
in 2013

€ 338 billion ^[1]
\$ 461 billion

€ 43 billion
counterfeiting

Revenue of crime activities
in the European Union (per year) [2]

€ 28 billion
drug
trafficking

up to
5%

of EU imports are counterfeit
and pirated products

9%

of jobs in the EU arising from
purchases of goods and services
from other industries by IPR
intensive industries

39%

of total economic activity in the
EU is generated by IPR-intensive
industries

26%

of all employment in the EU is
provided directly by these industries

jeszcze trochę statystyki

- 60 % Internautów streamowało lub ściągało nielegalne treści
- 83 % najpierw szuka treści w legalnych źródłach
- 91 % ma wykupioną subskrypcję na Netflixie, Amazon Prime, Spotify czy Apple Music
- 53 % badanych czuje się źle z powodu popełnionego piractwa :-)
- badanie przeprowadzone w Wielkiej Brytanii w 2017 r. przez firmę Muso

i trochę historii

- ustawa z dnia 29 marca 1926 r. o prawie autorskim - nie regulowała kwestii nieuprawnionego rozpowszechnienia utworu
- ustawa z dnia 10 lipca 1952 o prawie autorskim - nie tylko nie regulowała nieuprawnionego rozpowszechnienia utworu, ale też nie definiowała pojęcia utworu
- ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - reguluje w/w kwestie oraz odpowiedzialność karną za czyny godzące w prawo autorskie w art. 115 - 123 (charakter materialnoprawnym)

Odpowiedzialność karna z tytułu naruszeń prawa autorskiego

- Wszystkie czyny zabronione opisane w ustawie stanowią **przestępstwa umyślne** o charakterze powszechnym (rodzaje sprawstwa - art. 18 § 1 kk) - wyjątek art. 116 § 4 ustawy
- Praktycznie wszystkie czyny naruszające przepisy ustawy - o ile zostały popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej - stanowią przestępstwo

Art. 115 [Plagiat i inne naruszenia praw]

1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.

- Art. 115 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych:
- Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1, art. 191, art. 86, art. 94 ust. 4 lub art. 97, albo nie wykonuje obowiązków określonych w art. 193 ust. 2 lub art. 20 ust. 1-4, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

- Art. 30 Kodeksu karnego
- [Nieświadomość bezprawności]
- Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności; jeżeli błąd sprawcy jest nieusprawiedliwiony, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

- art. 116 ustawy:
- 1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- 3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje - podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.
- 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

- Niezależnie od tego, czy czyn był popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej polska ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych wprowadza odpowiedzialność karną za:
- przywłaszczenie sobie autorstwa i wprowadzenie w błąd co do autorstwa
- rozpowszechnianie dóbr korzystających z ochrony bez oznaczenia autorstwa i ich publiczne zniekształcanie

- ODRĘNE REGULACJE - odpowiedzialność zarówno przy popełnieniu czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jak też bez takiego celu:
- rozpowszechnianie
- utrwalanie bez upoważnienia
- zwielokrotnianie cudzego utworu bez upoważnienia
- WARUNEK: utrwalanie i zwielokrotnianie karane, gdy następuje w celu rozpowszechnienia